

**PATIENT
HISTORIE**

'Nogle ting ser man bedst i mørke'

Ægteparret Ingelise Pedersen og Ebbe Hansen har en blomstrende lille virksomhed med deres egen smykke- og glaskunst – en fornøjelse at gå rundt og se på – og kunderne bemærker næppe altid, at begge er blinde.

Tekst **Gorm Rasmussen** Foto **Finn John Carlsson**

Da lille Ingelise (f. 49) skulle begynde første skoledag derhjemme i landsbyen Auning på Djursland, fulgte mor med ind i klassen og afleverede hende med ordene: 'Ingelise skal sidde på en af de forreste rækker, og så skal I skrive stort på tavlen!'

Ordene må have virket, for Ingelise Pedersen fik lært det hele, blev pædagog og en dygtig skriftlig formidler.

Det sidste er hun stadig. Pædagog måtte hun holde op med at være efter 24 år.

'Jeg kunne ikke længere kende forskel på børnene eller se, hvem de voksne var, der kom ind, var det personalet eller...? Så fik jeg pension', fortæller hun.

Men det betød ikke, at hun lagde hænderne i skødet. Hun fortsatte med at undervise, ikke børn, men andre, der var blevet blinde.

Det var på den måde hun traf Ebbe, som i mange år havde levet af det samme.

En institution

Nu har de haft 'Fjorddesign' sammen i 12 år, et smykke- & glasværksted samt butik i en gul forretningsvilla med blomstrende gårdhave og med en herlig udsigt til Karrebæksminde Fjord, der ligger blå og solblinkende bag en grøn eng med højt græs og med bundgarnspæle til det kommende ålefiskeri sat i pyramide. (www.fjorddesign.dk)

Turister er ikke nogen sjælden dyreart her.

Journalisten får alligevel lov til at forstyrre dem et par timer i den travle sæson, hvor der kommer mange og kigger på udstillingen, og hvor underfundige kvinder kommer forbi til kaffetår og snak ved bordet på terrassen.

For Ingelise og Ebbe er blevet en institution på egnen.

Hyttedrengen fortrød aldrig

Da Ebbe (f. 35 i Fensmark på Sydsjælland) var 12 år gammel døde hans far, der var musiker og spillede til bal og samtidig var dirigent for

'Glasorkestret' på Holme-gaards Glasværk. Men faren havde forinden fået et løfte af en af gutterne om at tage hans søn i lære som 'hyttedreng'. Og hans mor var om sig og lavede en kiosk lige ved siden af glasværket.

'Jeg ville egentlig gerne have været smed, men når sådan noget var bestemt, så gjorde man, som der blev sagt, så da jeg fik at vide, at jeg skulle møde op den og den dag klokken seks i glashytten og gå til hånde, så gjorde jeg det. Og det har jeg aldrig fortrudt. Det var i 1953'.

Ebbe og Ingelise hører altså ikke alene til de heldige,

der kan sige, at de har haft et arbejde, de har holdt af. Men også til de heldige, der har haft kloge og realistiske forældre. For begge er født med en arvelig sygdom, der bid for bid har taget af synet. Så meget, at de i dag betragtes som blinde. Men alligevel laver de smykker og glaskunst (bl.a. på baggrund af børnetegninger), holder kurser med pileflet og underviser blinde og svagtseende i kunsthåndværk og i at tackle deres situation.

'Få hænderne i gang'

Ingelise (der har nogle stærke og smukke blå øjne): 'Jeg er født svagtseende. Har i dag tre procent syn tilbage. Det er en sygdom, der hedder 'Kjærs Syndrom' eller 'Synsnerve-svind'. Jeg plejer at sige, jeg har dårlige nerver, to dårlige synsnerver'.

Ebbe (gubben med det grønne blik fylder snart 80 og er, trods alvorlig sygdom på et tidspunkt med mange kemobehandlinger, bare i fuld vigør med sit glasarbejde):

'Jeg kom i glashytten, for jeg så ikke godt nok til at blæse glas. Jeg er født med en arvelig sygdom, der hedder 'retinitis pigmentosa', der betyder, at nethinden forsvinder stille og roligt; hos nogle allerede som 50-årige, men hos mig er det gået meget langsomt. Jeg har stadig mit orienteringssyn.

Så jeg blev uddannet glassliber, men jeg havde problemer med mønstre og monogrammer. Men der var stadigvæk arbejde til mig på Holmegaards. Randarbejde, planslibning, propper i karaffer og klukflasker. Vi var over 1.000 ansatte. Alligevel var det et lille samfund, hvor vi kendte hinanden. Det gjorde ondt, da jeg hørte, de lukkede. Vi tog os af hinanden.

Jeg fik orlov i 69 - 70 og blev blindekonsulent. Senere var jeg otte år som plejer på Solgaven. Og jeg har arbejdet i De gamles By på Nørrebro. Jeg har rejst over hele kongeriget undtagen i Grønland og undervist senblinde, nyblinde, som

det hedder nu om dage. Få hænderne i gang - man må ikke stoppe op, fordi man har mistet synet.

Ud af busken

Nu laver jeg alt muligt ud af gamle flasker og gamle vinduer, og jeg reparerer gamle drikkeglas - er der et lille skår, så kan jeg slibe det væk.

Uh, jeg har haft med meget fine glas at gøre ... der ringede en greve en gang. Jeg blev helt glad for, at det ikke var Ingelise, der tog telefonen, for så havde hun sagt: Greve? Det er godt med dig, jeg er dronning Margrethe ... Nå, men det var en greve, og det var gamle, fine svenske glas, jeg kunne redde.

Ingelise laver især smykker. Det har hun altid holdt af. Hun arbejder i sølv, tin og kobber, med ringe og armbånd, hårspænder osv. Og arbejder med smykkesten, især til halskæder. Sølvarbejdet er ganske vanskeligt. Der skal jo loddes. Og der skal være en særlig varmetemperatur for, at det kan lade sig gøre. Den kan man kun registrere ved at bedømme lyset i metallet. Og hvordan ser man det? Ebbe og Ingelise fandt ud af, at den temperatur kan hun skelne i mørke, så Ebbe mørkelagde hendes værksted. Og lodningen blev perfekt. Sådan gør de nu. Nogle ting ser man bedre i mørke.

Det er ganske rørende at høre, fordi det er næsten et billede på parrets holdning i deres undervisning og deres indsats for at hjælpe.

'Det er en stor krise at miste synet', siger Ingelise. – 'og det skal man have lov til at føle, men så skal man også ud af busken.

Og det hjælper de folk med. Som Ebbe siger: får dem til at interessere sig igen for, hvad der sker ude i den seende verden. Den optimisme og vitalitet er gavnlig, tiltrækker ikke mindst dyrearten børn.

Tegn en svensker

En dag fik de to en blændende idé forærende. Der var en lille pige, Kamilla på ti år, som kom så meget nede hos dem, og nu ledte hun efter en gave til sin mor. 'Har I ingen katte i glas?' spurgte hun. 'Tegn en!' svarede Ebbe.

Det blev så den første børnetegning i glas. 'Tegn en sven-

sker', sagde han så. Og nu kan man få Pippi Langstrømpe i glas ... og man kan komme med børnetegninger og få parret til i fællesskab at for-

vandle dem til glas, hvad rigtig mange mennesker gør.

Det var også med glas, det begyndte. Som modne mødte de to hinanden på Dansk Blindesamfunds kursuscenter i Fredericia. Der stod sådan en keramikovn. Kunne den også lave glas?

Snart havde de fundet ud af, at keramikovnen kunne klare glas, og så kunne de lige så godt slå pjalterne sammen.

Og kan de leve af Fjorddesign? 'Nej', svarer de. 'Det er et supplement til de to pensioner, men et godt supplement'. Og i sæsonen kan klokken godt blive halv ti - ti, før de har fyraften.

Ingelise: 'Når vi hører andre pensionister sige: vi finder et sted at blive gamle sammen, så siger vi altid, hold da op, vi købte et hus, endda med trapper!' ■

